

แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น
Guidelines for Promoting a Professional Learning Community of
Educational Institutions under the Office of the Non-formal and
Informal Education, Khon Kaen Province

สันติ สีลา¹ และวิเชียร รุ้ยยืนยง²

Santi Seela¹ and Wichian Roo-yuenyong²

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

²อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อีเมล : santiseela@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

6 พฤศจิกายน 2563

15 มกราคม 2564

15 มกราคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น และเพื่อสร้างแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาจำนวน 26 แห่ง ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 46 คน ครูผู้สอน จำนวน 729 คน รวม 775 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Taro Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่มที่ .05 ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 264 คนดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 16 คน และครูผู้สอน จำนวน 248 คน รวม 264 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นมีผลการวิจัยดังนี้สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ความต้องการจำเป็นเรียงตามลำดับความสำคัญได้ ดังนี้ 1) ด้านทีมและเครือข่ายการ

เรียนรู้ 2) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 3) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) ด้านการจัดการความรู้ 5) ด้านค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม และ 6) ด้านการสนับสนุนและภาวะผู้นำร่วมและ 2. แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 3 แนวทางดังนี้ 1) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 2) ทีมและเครือข่ายการเรียนรู้ และ 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

คำสำคัญ: ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, แนวทางการส่งเสริม, สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the current situation the desirable condition and needs of promoting a professional learning community of educational institutions under the Office of the Non-formal and Informal Education, Khon Kaen province and to create guidelines for promoting a professional learning community of educational institutions under the Office of the Non-formal and Informal Education, Khon Kaen province. The population used in this research consisted of 46 educational administrators and 729 teachers with the total number of 775 people from 26 educational institutions under the Office of the Non-formal and Informal Education, Khon Kaen province. The sample size was determined by Taro Yamane table at the sampling error level of .05 using stratified random sampling. The informants selected in this research consisted of 16 educational administrators and 248 teachers with the total number of 264 people. The research tool was 5-rating scale questionnaire with reliability at .91. The statistics used to analyze data comprised frequency, percentage, mean, standard deviation and reliability value. The research results were found that: 1. The current situation, the desirable condition and needs of promoting a professional learning community of educational institutions under the Office of the Non-formal and Informal Education, Khon Kaen province were found that the current situation, in overall, was rated at a moderate level, the desirable condition, in overall, was at a high level, needs could be arranged according to the importance as follows: 1) team and learning network, 2) learning and professional development, 3) knowledge sharing, 4) knowledge management, 5) shared values and vision and 6) support and co-leadership. 2. Guidelines for promoting a professional learning community of educational institutions under the Office of the Non-Formal and

Informal Education, Khon Kaen province consisted of 3 guidelines as follows: 1) learning and professional development, 2) team and learning network and 3) knowledge sharing.

Keywords: Professional Learning Community, Guidelines for Promoting, Office of the Non-Formal and Informal Education, Khon Kaen Province

บทนำ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ระบุว่า การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิตมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา และเสนอทางเลือกอื่นให้กับผู้ขาดโอกาส ผู้พลาดโอกาส และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา และส่งเสริมความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาให้สามารถกระจายโอกาสให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง (พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวของบุคคลแต่ละคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพื่อทำให้เป็นคนรู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักการแก้ไขปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นมีคุณธรรมจริยธรรม สามารถพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข (สำนักงาน กศน. 2561)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นทำการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาพบว่า ด้านผู้เรียนนักศึกษาไม่เล็งเห็นความสำคัญของผลการเรียนและผลการสอบ N-Net ขาดนิสัยรักการอ่านและการทบทวนบทเรียนอย่างต่อเนื่องการพบกลุ่มมีเวลาน้อยเนื่องจากต้องใช้เวลาในประกอบอาชีพ ด้านครูผู้สอนครูผู้สอนจบไม่ตรงสาขาวิชาที่สอนและสอนหลายวิชาครูขาดประสบการณ์ในการวิเคราะห์เนื้อหาและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนขาดการประสานความร่วมมือกันในการร่วมกันพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่น, 2563) จากข้อมูลสารสนเทศ สำนักงาน กศน.จังหวัดขอนแก่น พบว่าผลการทดสอบระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ปีการศึกษา 2/2561 และ 1/2562 ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50 ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทุกสาระวิชา (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่น, 2563)

แนวทางที่เหมาะสมสำหรับให้บุคลากรรวมตัวกันเป็นชุมชน (Community) ทำหน้าที่เป็น Change Agent ในการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดจากการปฏิรูปภายในโดยร่วมกันดำเนินการเพื่อให้การปฏิรูปองค์กรดำเนินคู่ขนานกับการเสริมแรงทั้งจากภายนอกและจากภายในซึ่งในอดีตที่ผ่านมาบุคลากรในองค์กรส่วนใหญ่มักจะ

เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวในการปฏิบัติงานเพราะต่างคนต่างทำหน้าที่ตามที่ตนเองได้รับมอบหมายขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (วิจารณ์ พานิช, 2555) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะเปลี่ยนบรรยากาศของโรงเรียนและช่วยให้สมาชิกในชุมชนอันได้แก่ครูผู้สอนผู้บริหารนักการศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลักซึ่งกระบวนการทุกอย่างต้องอาศัยการร่วมมือรวมพลังกันชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือสำหรับให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน (community) และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับ “ปฏิรูป” การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนรวมทั้งพัฒนาวิชาชีพครู (เรวณี ชัยเชาวรัตน์, 2556)

ดังจะเห็นได้จากผลงานของนักการศึกษาหลายท่านพบว่า เมื่อครูผู้สอนได้รับโอกาสและเวลาในการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการเรียนรู้จากชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ และร่วมกันแบ่งปันแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะที่ร่วมกันออกแบบส่งผลให้ครูผู้สอนมีขวัญและกำลังใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น (Almanzar, 2014) ผลดีที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนว่าผู้เรียนมีอัตราการตกซ้ำชั้นลดลง ขาดเรียนน้อยลง มีผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัด ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และการอ่าน ดังที่ Hord (1997) อ้างถึงใน เฉลิมชาติ เมฆแดง, (2558) รวมถึงการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และนักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปทุกคน (นริศ ภูอาราม, 2560)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นเพื่อเป็นทิศทางในการพัฒนาบุคลากรในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำเอาองค์ความรู้ที่ได้จากแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning community : PLC) นำไปพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อสร้างแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

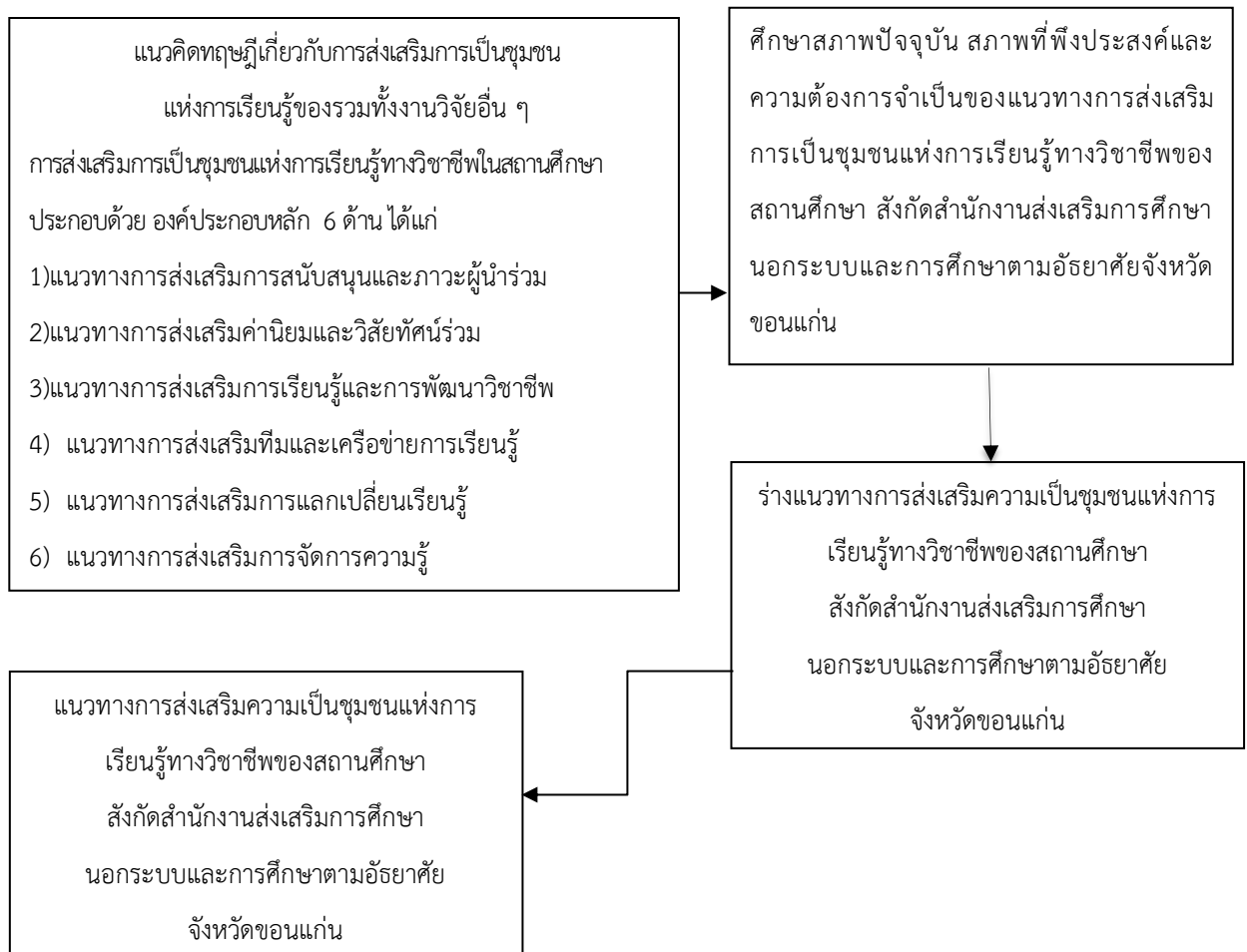
การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาแนวคิดและงานงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ความหมายชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (Learning Community) ความหมายของ PLC ย่อมาจาก Professional Learning Community ซึ่งก็หมายถึงชุมชนนักปฏิบัติ (CoP) วิชาชีพครูหรือเรียกว่าชุมชนครู เพื่อศิษย์หรือชุมชนเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ซึ่งก็คือการรวมตัวกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำหน้าที่ครู เพื่อศิษย์ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) นั้นยังไม่มี การให้คำนิยามที่เป็นสากล (Universal Definition) แม้ว่า Richard DuFour ผู้ได้รับยกย่อง ว่าเป็น “บิดาของ PLC” เริ่มทำงานวิจัยพัฒนาและส่งเสริมเรื่องชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาตั้งแต่ ค.ศ.1998 (พ.ศ. 2541) และตอนนี้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้แพร่ขยายไปทั่วสหรัฐอเมริกา รวมทั้งประเทศอื่นๆ ที่ต้องการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาของประเทศ (วิจารณ์ พานิช, 2554)

2. องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ อนุสรฯ สุวรรณวงศ์ (2558) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพว่า มีองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสนับสนุนและแบ่งปันภาวะผู้นำ 2) การสนับสนุนปัจจัยแวดล้อม 3) การแบ่งปันค่านิยม วิสัยทัศน์ และมาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกัน 4) การปฏิบัติงานแบบร่วมมือ 5) การปฏิบัติที่มุ่งผลลัพธ์เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนและครู และ 6) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนวิธีการปฏิบัติ เรวณี ชัยเชาวรัตน์ (2558) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่า มีองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน (Shared values and vision) 2) การร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของนักเรียน (Collective responsibility for students learning) 3) การสืบสอบเพื่อสะท้อนผลเชิงวิชาชีพ (Reflective professional inquiry) 4) การร่วมมือร่วมพลัง (Collaboration) และ 5) การสนับสนุนการจัดลำดับโครงสร้างและความสัมพันธ์ของบุคลากร สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2554) ได้ให้มุมมองเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบในการทำให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูประสบผลสำเร็จไว้ 6 ประการคือ 1) วิสัยทัศน์โดยจะต้องมีผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีวิสัยทัศน์มีความรู้ไปเร่งใส่ความสามารถในการบริหารจัดการ การประสานงานและการกระตุ้นให้สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา 2) ความร่วมมือคือสมาชิกที่มีคุณภาพและมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมเข้ามาร่วมคิดร่วมดำเนินการร่วมรับผิดชอบในทุกกระบวนการ 3) กระบวนการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่องจะต้องมีการเรียนรู้เพื่อใช้แก้ไขปัญหา และการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งต้องมีการถ่ายทอดความรู้ระหว่างชุมชนอย่างสม่ำเสมอ 4) สมรรถนะและศักยภาพความพร้อมคือจะต้องมีความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้และมีความสามารถในการแข่งขันโดยการพัฒนาสมรรถนะและทักษะความพร้อมใช้ความรู้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เกิดกรรมวิธีการหรือสิ่งใหม่ๆ หรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม 5) การจัดการความรู้คือต้องมีระบบการเก็บความรู้ทั้งความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนและความรู้

ภายนอกชุมชนอย่างเป็นระบบและเข้าใจง่ายรวมทั้งต้องรู้จักสร้างและพัฒนาความรู้ที่มีอยู่มาใช้ในการพัฒนา
ด้านต่างๆอย่างต่อเนื่องและ 6) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกชุมชนคือต้องมีความร่วมมือใน
หลายๆด้านเช่นทุนกิจกรรมวิชาการมีการจัดการกลุ่มและเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพให้เกิดการพัฒนาอย่าง
เชื่อมโยงประสานเกี่ยวเนื่องครอบคลุมในทุกบริบทเพื่อนำมาใช้ในการจัดการความรู้

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ
สถานศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำนวน 26 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลการวิจัยประกอบด้วย
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 46 คน ครูผู้สอน จำนวน 729 คน รวม 775 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Yamane (1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่มที่ .05 ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 264คนประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 16คน และครูผู้สอนจำนวน 248 คน รวม 264 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าที่ระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

2. แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)กำหนดข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นใน 3 ด้าน ได้แก่ ทีมและเครือข่ายการเรียนรู้ การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และส่งไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยได้บรรจุแบบสอบถามแต่ละชุดอย่างมิดชิด พร้อมติดแสตมป์และจำหน่ายซอง แล้วขอความร่วมมือกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามแล้วส่งคืนผู้วิจัยตามเวลาที่กำหนด วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จากแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่องแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นเพื่อเข้าสู่ระยะที่ 2 ของการวิจัยต่อไป

2. แจ้งนัดการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) และขอความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ของสถานศึกษาในสำนักงาน กศน. จังหวัดขอนแก่นที่มีความเชี่ยวชาญด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC (Professional Learning Community)เพื่อจัดทำร่างแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นจำนวน 9 ท่าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์หาค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้ค่าการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อการวิจัย วิเคราะห์โดยใช้ค่าการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) วิเคราะห์โดยใช้ค่าการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมรายด้าน

สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมรายด้าน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การสนับสนุนและภาวะผู้นำ รวม	3.63	0.44	มาก	2	4.01	0.46	มาก	6
2. ค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม	3.94	0.34	มาก	1	4.47	0.30	มาก	1
3. การเรียนรู้และการพัฒนา วิชาชีพ	2.98	0.64	ปาน กลาง	5	4.18	0.40	มาก	2
4. ทีมและเครือข่ายการเรียนรู้	2.87	0.35	ปาน กลาง	6	4.09	0.37	มาก	5
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.14	0.43	ปาน กลาง	4	4.11	0.38	มาก	3
6. การจัดการความรู้	3.47	0.56	ปาน กลาง	3	4.11	0.29	มาก	4
รวม	3.33	0.46	ปาน กลาง		4.16	0.36	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการส่งเสริมของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D.= 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

คือ ค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม ($\bar{X} = 3.94$, S.D.= 0.34) รองลงมาคือด้านการสนับสนุนและภาวะผู้นำร่วม ($\bar{X} = 3.63$, S.D.= 0.44) ด้านการจัดการความรู้ ($\bar{X} = 33.47$, S.D.= 0.56) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.14$, S.D.= 0.43) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพตามลำดับ ($\bar{X} = 2.98$, S.D.= 0.64) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านทีมและเครือข่ายการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.87$, S.D.= 0.35) สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม ($\bar{X} = 4.47$, S.D.= 0.30) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.40) รองลงมาคือด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.11$, S.D.= 0.38) ด้านการจัดการความรู้ ($\bar{X} = 4.11$, S.D.= 0.29) ด้านทีมและเครือข่ายการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.37) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสนับสนุนและภาวะผู้นำร่วม ($\bar{X} = 4.01$, S.D.= 0.46)

ตารางที่ 2 ความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น
โดยภาพรวมรายด้าน

ความต้องการจำเป็น โดยภาพรวมรายด้าน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการสนับสนุนและภาวะผู้นำร่วม	3.63	0.44	มาก	4.01	0.46	มาก	0.11	6
2. ด้านค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม	3.94	0.34	มาก	4.47	0.30	มาก	0.14	5
3. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	2.98	0.64	ปานกลาง	4.18	0.40	มาก	0.40	2
4. ด้านทีมและเครือข่ายการเรียนรู้	2.87	0.35	ปานกลาง	4.09	0.37	มาก	0.42	1
5. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.14	0.43	ปานกลาง	4.11	0.38	มาก	0.31	3
6. ด้านการจัดการความรู้	3.47	0.56	ปานกลาง	4.11	0.29	มาก	0.19	4
รวม	3.33	0.46	ปานกลาง	4.16	0.36	มาก	0.26	

จากตารางที่ 2 ความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น โดยเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้

1. ด้านทีมและเครือข่ายการเรียนรู้
2. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ
3. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. ด้านการจัดการความรู้
5. ด้านค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม
6. ด้านการสนับสนุนและภาวะผู้นำร่วม

ผลจากการขอความคิดเห็นโดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ของสถานศึกษาใน สำนักงาน กศน. จังหวัดขอนแก่น ที่มีความเชี่ยวชาญด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC (Professional Learning Community) จำนวน 9 ท่านได้แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นรายด้านประกอบด้วย 3 แนวทางดังนี้ 1) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 2) ทีมและเครือข่ายการเรียนรู้ และ 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1. แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารต้องส่งเสริมความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้กับครูผู้สอนเพื่อกระตุ้นพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนต่างๆ การเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการศึกษาและเทคนิควิธีสอน พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

2. แนวทางการส่งเสริมทีมและเครือข่ายการเรียนรู้ ผู้บริหารต้องช่วยสร้างช่องทางการรวมตัวของคณะบุคคลเพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะเครือข่ายให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้และมีการประสานความร่วมมือปฏิบัติงานหรือกิจกรรมโครงการร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนด้านวิชาการ/กลยุทธ์ ต่างๆ ระหว่างกัน ทั้งภายในและนอกองค์กรเพื่อสนับสนุนให้ทีมบรรลุตามวิสัยทัศน์หรือเป้าหมาย

3. แนวทางการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้บริหารต้องมีการสนับสนุนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ งาน และประสบการณ์ ในการทำงานร่วมกันระหว่างครูในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพราะเมื่อได้ร่วมร่วมแรงร่วมใจและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายแล้ว ก็จะเป็นการผลักดันการทำงานร่วมกันหลายๆ อย่างต่อไปของของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น เพื่อสร้างแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Taro Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่มที่ .05 ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 264 คนดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 16 คน และครูผู้สอน จำนวน 248 คน รวม 264 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น 2) แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นได้มีการบริหารจัดการในด้านส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ตั้งเป้าหมายและกำหนดจุดเน้นการดำเนินงานร่วมกันในสถานศึกษา ปฏิบัติงานเป็นรูปธรรมผ่านนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพมีการจัดประชุมชี้แจงนโยบายการดำเนินงานประจำปี และจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกันระหว่างสำนักงาน กศน.จังหวัดและสถานศึกษา สอดคล้อง ศิริรัตน์ โกศล (2559) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 พบว่า สภาพปัจจุบันด้านการสนับสนุนและเป็นผู้ร่วมด้านค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับปฏิบัติที่พึงประสงค์ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร ครูผู้สอนมีความพึงประสงค์ต้องการให้มีการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ มีการชี้แจง ทำความเข้าใจ นโยบายแนวทางการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เร่งรัดให้ทุกภาคส่วนเข้ามา

มีส่วนร่วมปรับปรุงสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีแรงบันดาลใจปรับปรุงระบบการบริหารจัดการของโรงเรียนให้เป็นแบบร่วมคิดร่วมทำประสานงานสามารถสร้างและใช้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสร้างบรรยากาศให้ครูผู้สอนมีกระบวนการคิด วิพากษ์ วิจัยอย่างอิสระสร้างแรงบันดาลใจและส่งเสริมสนับสนุนครูผู้สอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้สร้างความรู้ เพิ่มสมรรถนะให้เกิดความก้าวหน้าในการดำเนินงานสู่เป้าหมายร่วมส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถทำงานอย่างเต็มความสามารถ ปรับระบบการบริหารงานภายในสถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการสื่อสารแบบสองทาง จัดโครงการร่วมระหว่างกันกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนด้านวิชาการต่าง ๆ จัดทำข้อตกลงร่วมกันเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเข้าใจ ตรงกันในการทำงาน และสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับขององค์กร สอดคล้องกับศิริรัตน์ โกศล (2559) ได้วิจัยการพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดชุมชนทางการเรียนรู้วิชาชีพเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 ด้านการสนับสนุนและเป็นผู้ร่วมด้านค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมด้านทีมเรียนรู้และการจัดการความรู้ร่วมกัน และด้านการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

2. แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นโดยภาพรวม พบว่า ค่าดัชนี $PNI_{Modifieds}$ ของความต้องการจำเป็นเฉลี่ย เท่ากับ 0.26 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสำคัญอันดับหนึ่ง คือ ด้านทีมและเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่า ค่าดัชนี $PNI_{Modifieds}$ ของความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.42 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความสำคัญอันดับหนึ่ง คือ ครูมีการวางแผนการทำงานร่วมกันเพื่อค้นหาทางออกในการตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเกี่ยวกับด้านทีมและเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งในปัจจุบันครูผู้สอนยังมีการเข้าร่วมทำงานในลักษณะทีมและเครือข่ายการเรียนรู้ยังน้อยอยู่ ทำให้การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการจัดการเรียนรู้ให้ศิษย์ได้ทั้งในด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นยังไม่เพียงพอเท่าที่ควรจะเป็น อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนจบไม่ตรงสาขาวิชาที่สอนและสอนหลายวิชาครูขาดความเชี่ยวชาญในเนื้อประสบการณ์ และการวิเคราะห์เนื้อหา หรืออาจเป็นเพราะว่างานในด้านต่าง ๆ ค่อนข้างมากและในแต่ละพื้นที่แต่ละตำบลค่อนข้างห่างไกลและเวลาไม่ตรงกันเนื่องจากการพบกลุ่มของผู้เรียน ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่พักผ่อนของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดการจัดหาโอกาส และงบประมาณเพื่อ

สนับสนุนการส่งเสริมที่การเรียนรู้ของครูอย่างเป็นรูปธรรม การจัดให้มีนโยบายหรือข้อกำหนดเพื่อสนับสนุนการทำงานในลักษณะและเครือข่ายการเรียนรู้ติดตามดูแลการทำงานของครูผู้สอน นับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาข้อมูลงานวิจัยเพื่อเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลวิจัยไปใช้ในสถานศึกษาของ สำนักงาน กศน. จังหวัดขอนแก่น อย่างจริงจังจะส่งผลต่อการเสริมสร้างพลังในการทำงานให้กับครูสอดคล้องกับ สอดคล้องกับ วิจารย์ พานิช (2555) กล่าวว่าการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อศิษย์แล้วครูอาจเรียนรู้กับเพื่อนครูต่างโรงเรียนก็ได้และเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มสาระของตนเองในโรงเรียนหรือสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ จับคู่เพื่อนคู่คิดเพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันและผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีใจจดจ่ออยู่ที่ Learning Outcome โดยหาทางส่งเสริมการวัด Learning Outcome เป็นระยะๆ ขึ้นชมหรือเฉลิมฉลองเมื่อโรงเรียนสามารถบรรลุเป้าหมายในแต่ละระยะสร้างเป้าหมายส่งเสริมสนับสนุนและแสวงหาทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการสร้าง PLC ให้ประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ด้านทีมและเครือข่ายการเรียนรู้ ผู้บริหารควรเร่งรัดส่งเสริมการทำงานแบบทีมวิชาการ และส่งเสริมสนับสนุนครูผู้สอนเพื่อจัดการกับผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

1.2 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารควรกระตุ้นส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการศึกษาและวิธีสอนโดยส่งเสริมให้ครูเขียนบทความวิชาการ

1.3 ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้บริหารควรสนับสนุนการวางแผนการทำงานร่วมกันเพื่อค้นหาทางออกในการตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน

1.4 ด้านการสนับสนุนและภาวะผู้นำร่วม ผู้บริหารควรสร้างการประสานความร่วมมือระหว่างกันในสถานศึกษาให้เกิดความเคารพในความแตกต่าง ไว้วางใจซึ่งกันและกัน และแบ่งปันบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

1.5 ด้านค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม ผู้บริหารควรส่งเสริมให้สถานศึกษามุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมและการอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลมิตร

1.6 ด้านการจัดการความรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทในในทุกสถานการณ์เพื่อการสร้างองค์ความรู้

2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

2.2 ควรศึกษาการพัฒนา รูปแบบแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

2.3 ควรศึกษากรอบแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา พัฒนาเป็นตัวชี้วัดเพื่อใช้เป็นแนวทางการประเมินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

เฉลิมชาติ เมฆแดง. (2558). แนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชน.

วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 15(ฉบับพิเศษ), 171-179.

นริศ ภูอาราม. (2560). การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับ

เครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551. (2551, 3 มีนาคม).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 125 ตอนที่ 41 ก. หน้า 3.

เรวณี ชัยเชาวรัตน์. (2558). กระบวนการเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้การสอนของ

นักศึกษาปฏิบัติการวิชาชีพครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: การวิจัยกรณีศึกษา.

วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เรวณี ชัยเชาวรัตน์. (2556). แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู (PLC). *วารสารครุ*

ศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 10(1), 34-46.

วิจารณ์ พานิช. (2554). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ตลาดพลับลิเคชันจำกัด.

วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

วิจารณ์ พานิช. (2556). *สนุกกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์*. กรุงเทพฯ: เอสอาร์พรินติ้ง.

ศิริรัตน์ โกศล. (2559). การพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อจัดการเรียนรู้ที่

เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24.

มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. (2554). คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์.

สืบค้นเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2563, จาก <http://www.kruinter.com/file/29720141006205700-%5bkruinter.com%5d.pdf>.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่น. (2561). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต*. ขอนแก่น: กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงาน กศน. จังหวัดขอนแก่น.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่น. (2563) *กรอบแนวทางการพัฒนาและการยกระดับคุณภาพการศึกษา*. ขอนแก่น : สำนักงาน กศน.จังหวัดขอนแก่น

อนุสรณ์ สุวรรณวงศ์. (2558). *กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเอกชน*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่น. (2563). *ข้อมูล N Net 2/2561 – 1/2562*. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2563, จาก

<https://sites.google.com/dei.ac.th/information-khonkaennfe/>

Almanzar, A. (2014). *Impact of Professional Learning Community Practices on Morale of Urban High School Teachers*. (Doctor's Thesis, Florida, Nova Southeastern University).

Yamane, Taro. (1973). *Statistics. An introductory Analysis* (3rded). New York: Harper And Row Publication.